

AKTY PRZYJĘTE PRZEZ ORGANY UTWORZONE NA MOCY UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Jedynie oryginalne teksty EKG ONZ mają skutek prawny w świetle międzynarodowego prawa publicznego. Status i datę wejścia w życie niniejszego regulaminu należy sprawdzać w najnowszej wersji dokumentu EKG ONZ dotyczącego statusu TRANS/WP.29/343/, dostępnej pod adresem:

<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>

Regulamin nr 103 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) – Jednolite przepisy dotyczące homologacji urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne do pojazdów o napędzie silnikowym [2017/1446]

Obejmujący wszystkie obowiązujące teksty, w tym:

Suplement 4 do pierwotnej wersji regulaminu – data wejścia w życie: 10 czerwca 2014 r.

SPIS TREŚCI

REGULAMIN

1. Zakres
2. Definicje
3. Wystąpienie o homologację
4. Homologacja
5. Wymogi
6. Zmiana typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną oraz rozszerzenie homologacji
7. Zgodność produkcji
8. Sankcje z tytułu niezgodności produkcji
9. Ostateczne zaniechanie produkcji
10. Nazwy i adresy służb technicznych upoważnionych do przeprowadzania badań homologacyjnych oraz nazwy i adresy organów udzielających homologacji typu
11. Dokumentacja

Dodatek – Dokument informacyjny nr ... dotyczący homologacji typu urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne

ZAŁĄCZNIKI

1. Zawiadomienie dotyczące udzielenia, rozszerzenia, odmowy lub cofnięcia homologacji lub ostatecznego zaniechania produkcji urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną zgodnie z regulaminem nr 103
2. Przykłady rozmieszczenia znaków homologacji

1. ZAKRES

Niniejszy regulamin stosuje się do homologacji typu urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń, jako oddzielnych zespołów technicznych, przeznaczonych do montowania jako części zamienne w jednym lub większej liczbie typów pojazdów silnikowych należących do kategorii objętych odpowiednią wersją regulaminu nr 83.

Do celów niniejszego regulaminu reaktory katalityczne i filtry cząstek stałych uznaje się za urządzenia kontrolujące emisję zanieczyszczeń.

2. DEFINICJE

Do celów niniejszego regulaminu:

- 2.1. „Oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń” oznacza urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń lub zespół takich urządzeń, objęte homologacją typu wydaną dla pojazdu i których typy są wskazane w dokumentach powiązanych z załącznikiem 2 do regulaminu nr 83 ⁽¹⁾.
- 2.2. „Urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną” oznacza urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń lub zespół takich urządzeń, których homologację można uzyskać na podstawie niniejszego regulaminu, inne niż urządzenia zdefiniowane w pkt 2.1 powyżej.
- 2.3. „Oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną” oznacza urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń lub zespół takich urządzeń, których typy są wskazane w dokumentach powiązanych z załącznikiem 2 do regulaminu nr 83 ⁽¹⁾, ale które są oferowane na rynku jako oddzielne zespoły techniczne przez posiadacza homologacji typu pojazdu.
- 2.4. „Typ urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń” oznacza reaktory katalityczne i filtry cząstek stałych, które nie różnią się pod żadnym z następujących zasadniczych względów:
- a) liczba wkładów, budowa i materiał;
  - b) rodzaj aktywności każdego z wkładów;
  - c) pojemność, stosunek powierzchni czołowej do długości wkładu;
  - d) zawartość materiału katalitycznego;
  - e) proporcja materiału katalitycznego;
  - f) gęstość kanalików;
  - g) wymiary i kształt;
  - h) ochrona termiczna.
- 2.5. „Typ pojazdu”
- Zob. pkt 2.1 regulaminu nr 83.
- 2.6. „Homologacja urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną” oznacza homologację urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń, przeznaczonego do montowania jako część zamienna w jednym lub większej liczbie określonych typów pojazdów w odniesieniu do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, poziomu hałasu i wpływu na osiągi pojazdu oraz, w stosownych przypadkach, na system diagnostyki pokładowej (OBD).
- 2.7. „Pogorszonej jakości urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną” oznacza urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń, które zużyło się z czasem lub którego jakość została obniżona w sztuczny sposób do takiego stopnia, że spełnia ono wymogi określone w pkt 1 dodatku 1 do załącznika 11 do regulaminu nr 83.
- 2.8. „Układ okresowej regeneracji” oznacza reaktory katalityczne, filtry cząstek stałych lub inne urządzenia kontrolujące emisję zanieczyszczeń, które wymagają okresowej regeneracji co mniej niż 4 000 km przejechanych podczas zwykłego użytkowania pojazdu.
3. WYSTĄPIENIE O HOMOLOGACJĘ
- 3.1. Wniosek o homologację typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną składa producent urządzenia lub jego upoważniony przedstawiciel.

⁽¹⁾ Załącznik 2 do regulaminu nr 83, seria poprawek 06, zostanie odpowiednio poprawiony – pkt 3.2.12.2.1 w załączniku 1 do regulaminu nr 83, seria poprawek 07.

- 3.2. Dla każdego typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o homologację, do wniosku o homologację dołącza się poniższe dokumenty w trzech egzemplarzach.
  - 3.2.1. Rysunki urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną ze wskazaniem w szczególności wszystkich właściwości, o których mowa w pkt 2.3 niniejszego regulaminu.
  - 3.2.2. Opis typu lub typów pojazdu, w których stosowane ma być urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną. Należy podać numer lub symbole charakteryzujące typ silnika i typ pojazdu.
  - 3.2.3. Opis i rysunki pokazujące położenie urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną względem kolektorów wydechowych silnika.
  - 3.2.4. Rysunki pokazujące zamierzone położenie znaku homologacji.
  - 3.2.5. Wskazanie, czy urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną ma być zgodne z wymogami systemu ODB.
  - 3.2.6. Wzór dokumentu informacyjnego znajduje się w dodatku.
- 3.3. Składający wniosek o homologację przedkłada służbie technicznej wykonującej badania homologacyjne, co następuje:
  - 3.3.1. Pojazd(-y) typu homologowanego zgodnie z regulaminem nr 83, wyposażony(-e) w nowe oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń. Pojazdy te wybiera wnioskodawca za zgodą służby technicznej. Muszą one być zgodne z wymogami pkt 3.1 w załączniku 4 lub pkt 3.2 w załączniku 4a do regulaminu nr 83, w zależności od tego, który z nich obowiązywał w chwili homologacji pojazdu.

Badane pojazdy nie mogą mieć usterek w układzie sterowania emisją; wszystkie nadmiernie zużyte lub niesprawne części oryginalne związane z emisją należy naprawić lub wymienić. Przed badaniem emisji badane pojazdy należy poddać odpowiedniej regulacji i ustawić zgodnie ze specyfikacją producenta.
  - 3.3.2. Jeden egzemplarz typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną. Egzemplarz ten musi być wyraźnie i trwale opisany nazwą handlową lub znakiem towarowym wnioskodawcy oraz jego oznaczeniem handlowym.
  - 3.3.3. Dodatkowy egzemplarz typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną w przypadku urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną przeznaczonego do montowania w pojazdach wyposażonych w system OBD. Egzemplarz ten musi być wyraźnie i trwale opisany nazwą handlową lub znakiem towarowym wnioskodawcy oraz jego oznaczeniem handlowym. Musi on być pogorszonej jakości, jak określono w pkt 2.7 powyżej.
4. HOMOLOGACJA
  - 4.1. Jeżeli urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną przedstawione do homologacji zgodnie z niniejszym regulaminem spełnia wymogi pkt 5 poniżej, należy udzielić homologacji tego typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną.
  - 4.2. Oryginalne urządzenia kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące części zamienne, które są wskazane w załączniku 2 do regulaminu nr 83 ⁽¹⁾ i są przeznaczone do montowania w pojeździe, do którego odnosi się odpowiedni dokument homologacji typu, nie muszą być homologowane zgodnie z niniejszym regulaminem, pod warunkiem że spełniają one wymogi pkt 4.2.1 i 4.2.2.
    - 4.2.1. Oznakowanie

Oryginalne urządzenia kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące części zamienne muszą posiadać przynajmniej następujące oznaczenia:

      - 4.2.1.1. Nazwa lub znak towarowy producenta pojazdu.
      - 4.2.1.2. Marka i numer identyfikacyjny części oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, jak odnotowano w informacjach wspomnianych w pkt 4.2.3.

⁽¹⁾ Załącznik 2 do regulaminu nr 83, seria poprawek 06, zostanie odpowiednio poprawiony – pkt 3.2.12.2.1 w załączniku 1 do regulaminu nr 83, seria poprawek 07.

4.2.2. Dokumentacja

Do oryginalnych urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne załącza się następujące informacje:

4.2.2.1. Nazwa lub znak towarowy producenta pojazdu.

4.2.2.2. Marka i numer identyfikacyjny części oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, jak odnotowano w informacjach wspomnianych w pkt 4.2.3.

4.2.2.3. Wskazanie pojazdów, dla których oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną jest urządzeniem typu wskazanego w załączniku 2 do regulaminu nr 83 ⁽¹⁾, w tym – w stosownych przypadkach – oznaczenie pozwalające określić, czy oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną nadaje się do montowania w pojeździe wyposażonym w system diagnostyki pokładowej (OBD).

4.2.2.4. Instrukcje instalacji, jeżeli są niezbędne.

4.2.2.5. Informacje przedstawia się:

- a) w formie ulotki dołączonej do oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną; lub
- b) na opakowaniu, w którym sprzedawane jest oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną; lub
- c) w inny stosowny sposób.

W każdym przypadku informacje muszą być dostępne w katalogu produktów rozprowadzanym do punktów sprzedaży przez producenta pojazdu.

4.2.3. Producent pojazdu dostarcza służbie technicznej lub organowi udzielającemu homologacji niezbędne informacje w formacie elektronicznym, które zawierają powiązanie między właściwymi numerami części a dokumentacją homologacji typu.

Informacje te zawierają:

- a) markę(-i) i typ(-y) pojazdu;
- b) markę(-i) i typ(-y) oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną;
- c) numer(-y) części oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną;
- d) numer homologacji typu właściwego(-ych) typu(-ów) pojazdu.

4.3. Każdemu homologowanemu typowi urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną nadaje się numer homologacji. Dwie pierwsze cyfry takiego numeru (cyfry 00 odpowiadają obecnej wersji regulaminu) oznaczają serię poprawek obejmującą ostatnie główne zmiany techniczne do regulaminu, obowiązujące w chwili udzielania homologacji. Ta sama Umawiająca się Strona nie może przydzielić tego samego numeru innemu typowi urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną. Ten sam numer homologacji może obejmować stosowanie tego typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną w wielu różnych typach pojazdów.

4.4. Jeżeli składający wniosek o homologację typu może dowieść organowi udzielającemu homologacji typu lub służbie technicznej, że urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną jest urządzeniem typu wskazanego w załączniku 2 do serii poprawek 05 (lub późniejszej) do regulaminu nr 83, wydanie świadectwa homologacji typu nie jest uzależnione od konieczności weryfikacji wymogów określonych w pkt 5.

4.5. Zawiadomienie o udzieleniu, rozszerzeniu lub odmowie udzielenia homologacji typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną na podstawie niniejszego regulaminu należy przesłać Umawiającym się Stronom Porozumienia stosującym niniejszy regulamin na formularzu zgodnym ze wzorem zamieszczonym w załączniku 1 do niniejszego regulaminu.

⁽¹⁾ Załącznik 2 do regulaminu nr 83, seria poprawek 06, zostanie odpowiednio poprawiony – pkt 3.2.12.2.1 w załączniku 1 do regulaminu nr 83, seria poprawek 07.

- 4.6. Na każdym urządzeniu kontrolującym emisję zanieczyszczeń stanowiącym część zamienną zgodnym z typem urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, homologowanym zgodnie z niniejszym regulaminem, umieszcza się w widocznym i łatwo dostępnym miejscu określonym w formularzu homologacji międzynarodowy znak homologacji zawierający:
- 4.6.1. okrąg otaczający literę „E”, po której następuje numer wyróżniający państwo udzielające homologacji ⁽¹⁾;
- 4.6.2. numer niniejszego regulaminu, literę „R”, myślnik i numer homologacji w pobliżu okręgu określonego w pkt 4.6.1.
- 4.7. Jeżeli urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną jest zgodne z typem urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń homologowanym zgodnie z jednym lub większą liczbą regulaminów stanowiących załączniki do Porozumienia w państwie, które udzieliło homologacji na podstawie niniejszego regulaminu, symbol podany w pkt 4.6.1 nie musi być powtarzany; w takim przypadku numery regulaminu i homologacji oraz dodatkowe symbole wszystkich regulaminów, na podstawie których udzielono homologacji w państwie, które udzieliło homologacji na podstawie niniejszego regulaminu, umieszcza się w pionowych kolumnach na prawo od symbolu określonego w pkt 4.6.1.
- 4.8. Znak homologacji musi być nieusuwalny i czytelny, gdy urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną jest zamontowane pod pojazdem.
- 4.9. Przykładowy układ znaków homologacji przedstawiono w załączniku 2 do niniejszego regulaminu.
5. WYMOGI
- 5.1. Wymogi ogólne
- 5.1.1. Urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną musi być tak zaprojektowane, skonstruowane i przystosowane do montażu, aby pojazd był zgodny z postanowieniami tych regulaminów, z którymi był pierwotnie zgodny, i aby emisje zanieczyszczeń były skutecznie ograniczone w ciągu całego normalnego okresu eksploatacji pojazdu i w normalnych warunkach jego użytkowania.
- 5.1.2. Urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną instaluje się dokładnie w miejscu oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń, przy czym, w stosownych przypadkach, nie należy zmieniać położenia przewodu wylotowego sondy (sond) lambda i innych czujników.
- 5.1.3. Jeżeli oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń posiada ochronę termiczną, urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną musi być wyposażone w równoważne zabezpieczenia.
- 5.1.4. Urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną musi być trwałe oraz zaprojektowane, skonstruowane i przystosowane do montażu w sposób zapewniający uzyskanie odpowiedniej odporności na zjawiska korozji i utleniania, którym podlega urządzenie, z uwzględnieniem warunków użytkowania pojazdu.
- 5.2. Wymogi dotyczące emisji
- Pojazd(-y) wskazany(-e) w pkt 3.3.1 niniejszego regulaminu, wyposażony(-e) w urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną typu, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o homologację, poddaje się badaniu typu I w warunkach opisanych w odpowiednich załącznikach do regulaminu nr 83 w celu porównania jego osiąarów z osiąarami oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń, zgodnie z procedurą opisaną poniżej.
- 5.2.1. Wyznaczenie podstawy do porównania
- Pojazd(-y) wyposaża się w nowe oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń (zob. pkt 3.3.1), które poddaje się 12 cyklom pozamiejskim (badanie typu I, część 2). Po takim kondycjonowaniu wstępnym pojazd(-y) umieszcza się w pomieszczeniu o względnie stałej temperaturze w przedziale 293–303 K (20–30 °C). Kondycjonowanie należy prowadzić przez co najmniej sześć godzin i do czasu, aż temperatura oleju w silniku i temperatura płynu chłodniczego (jeżeli jest) będzie równa temperaturze pomieszczenia ± 2 K. Wykonuje się kolejno trzy badania emisji spalin typu I.

⁽¹⁾ Numery wyróżniające Umawiających się Stron Porozumienia z 1958 r. podano w załączniku 3 do ujednoliconej rezolucji w sprawie budowy pojazdów (R.E.3), dokument TRANS/WP.29/78/Rev.2.

5.2.2. Badanie emisji spalin z urządzeniem kontrolującym emisję zanieczyszczeń stanowiącym część zamienną

Oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń badanego(-ych) pojazdu(-ów) zastępuje się urządzeniem kontrolującym emisję zanieczyszczeń stanowiącym część zamienną (zob. pkt 3.3.2), które poddaje się 12 cyklom pozamiejskim (badanie typu I, część 2). Po takim kondycjonowaniu wstępnym pojazd(-y) umieszcza się w pomieszczeniu o względnie stałej temperaturze w przedziale 293–303 K (20–30 °C). Kondycjonowanie należy prowadzić przez co najmniej sześć godzin i do czasu, aż temperatura oleju w silniku i temperatura płynu chłodniczego (jeżeli jest) będzie równa temperaturze pomieszczenia ± 2 K. Wykonuje się kolejno trzy badania emisji spalin typu I.

5.2.3. Ocena emisji zanieczyszczeń z pojazdów wyposażonych w urządzenia kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące części zamienne

Badane pojazdy z oryginalnym urządzeniem kontrolującym emisję zanieczyszczeń muszą spełniać warunki dotyczące dopuszczalnych wartości zgodnie z homologacją typu pojazdu, w tym – w stosownych przypadkach – wartości współczynników pogorszenia zastosowanych podczas homologacji typu pojazdu.

Wymogi dotyczące emisji pojazdów wyposażonych w urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną uznaje się za spełnione, jeżeli dla każdego objętego regulacją zanieczyszczenia (CO, HC, NO_x, masa i liczba cząstek stałych) spełnione są następujące warunki:

1) $M \leq 0,85S + 0,4G$

2) $M \leq G$

gdzie:

M: średnia wartość emisji jednego zanieczyszczenia (CO, HC, NO_x, masa i liczba cząstek stałych) lub suma dwóch zanieczyszczeń (HC + NO_x), uzyskana z trzech badań typu I z urządzeniem kontrolującym emisję zanieczyszczeń stanowiącym część zamienną.

S: średnia wartość emisji jednego zanieczyszczenia (CO, HC, NO_x, masa i liczba cząstek stałych) lub suma dwóch zanieczyszczeń (HC + NO_x), uzyskana z trzech badań typu I z oryginalnym urządzeniem kontrolującym emisję zanieczyszczeń.

G: dopuszczalna wartość emisji jednego zanieczyszczenia (CO, HC, NO_x, masa i liczba cząstek stałych) lub suma dwóch zanieczyszczeń (HC + NO_x) zgodnie z homologacją typu pojazdu:

(i) podzielone – jeżeli mają zastosowanie – przez mnożnikowe współczynniki pogorszenia określone zgodnie z pkt 5.4 poniżej lub

(ii) minus – jeżeli mają zastosowanie – addytywne współczynniki pogorszenia określone zgodnie z pkt 5.4 poniżej.

Jeżeli homologacja stosowana jest do różnych typów pojazdów tego samego producenta samochodów oraz pod warunkiem że te różne typy pojazdów są wyposażone w ten sam typ oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń, badanie typu I może ograniczać się do co najmniej dwóch pojazdów wybranych w porozumieniu ze służbą techniczną wykonującą badania homologacyjne.

5.2.4. W przypadku urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń przeznaczonych do montowania w typach pojazdów homologowanych zgodnie z serią poprawek 07 do regulaminu nr 83, przez objęte regulacją zanieczyszczenia, o których mowa w pkt 5.2.3 niniejszego regulaminu, rozumie się wszystkie zanieczyszczenia określone w pkt 5.3.1.4 serii poprawek 07 do regulaminu nr 83.

5.3. Wymogi dotyczące hałasu i osiągow pojazdów

Urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną musi spełniać wymogi techniczne regulaminu nr 59. Zamiast pomiaru przeciwnienia, jak określono w regulaminie nr 59, weryfikację osiągow pojazdów można przeprowadzić poprzez pomiar – na hamowni podwoziowej – maksymalnej mocy pochłanianej przy prędkości odpowiadającej maksymalnej mocy silnika. Wartość ustalona dla urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, w warunkach atmosferycznych odniesienia określonych w regulaminie nr 85, nie może być niższa o więcej niż 5 procent od wartości ustalonej dla oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń.

5.4. Wymogi dotyczące trwałości

Urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną musi być zgodne z wymogami określonymi w pkt 5.3.6 regulaminu nr 83.

- 5.4.1. W przypadku urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne przeznaczonych do montowania w typach pojazdów homologowanych zgodnie z serią poprawek 07 do regulaminu nr 83 stosuje się wymogi dotyczące trwałości i powiązane z nimi współczynniki pogorszenia określone w pkt 5.3.6 serii poprawek 07 do regulaminu nr 83.
- 5.5. Wymogi dotyczące zgodności z systemem OBD (mające zastosowanie tylko do urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne, przeznaczonych do montażu w pojazdach wyposażonych w system OBD)
- Wykazanie zgodności z systemem OBD jest wymagane tylko w przypadku, gdy oryginalne urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń monitorowano w oryginalnej konfiguracji.
- 5.5.1. Zgodność urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną z systemem OBD wykazuje się przy zastosowaniu procedur opisanych w seriach poprawek 05, 06 lub 07 ⁽¹⁾ do regulaminu nr 83, załącznik 11, dodatek 1.
- 5.5.2. Nie stosuje się postanowień zawartych w serii poprawek 05, 06 lub 07 ⁽¹⁾ do regulaminu nr 83, załącznik 11, dodatek 1, odnoszących się do komponentów innych niż urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń.
- 5.5.3. Producent części i akcesoriów może stosować te same procedury kondycjonowania wstępnego i badania jak te, które są stosowane podczas homologacji oryginalnego typu. W takim przypadku organy udzielające homologacji typu dostarczają, na żądanie i na niedyskryminujących warunkach, dodatek do zawiadomienia dotyczącego udzielenia homologacji typu, który zawiera liczbę i typ cykli kondycjonowania wstępnego oraz typ cyklu badań stosowanego przez producenta oryginalnego sprzętu do badań OBD dla urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń.
- 5.5.4. Aby zweryfikować właściwą instalację i funkcjonowanie wszystkich pozostałych komponentów monitorowanych przez system OBD, przed instalacją jakiegokolwiek urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną system OBD nie może wskazywać nieprawidłowego działania ani nie może przechowywać w pamięci żadnych kodów błędów. W tym celu można posłużyć się oceną statusu systemu OBD na koniec badań opisanych w pkt 5.2.1.
- 5.5.5. Wskaźnik nieprawidłowego działania (MI: zob. pkt 2.5 w załączniku 11 do serii poprawek 05 lub późniejszej do regulaminu nr 83) nie może uaktywniać się podczas pracy pojazdu wymaganej w pkt 5.2.2.
- 5.5.6. W przypadku pojazdów z silnikiem o zapłonie iskrowym, jeżeli emisje THC i NMHC mierzone podczas badania demonstracyjnego nowego reaktora katalitycznego w wyposażeniu oryginalnym, przeprowadzanego zgodnie z pkt 5.2.1 niniejszego regulaminu, są wyższe od wartości uzyskanych podczas homologacji typu pojazdu, ich różnicę dodaje się do wartości progowych OBD. Wartości progowe OBD są określone w pkt 3.3.2 załącznika 11 do regulaminu nr 83.
- 5.5.7. Poprawione wartości progowe OBD będą stosowane podczas badań zgodności systemu OBD, określonych w pkt 5.5–5.5.5 niniejszego regulaminu. W szczególności, jeżeli stosuje się przekroczenie wartości dopuszczonych w pkt 1 dodatku 1 do załącznika 11 do regulaminu nr 83.
- 5.6. Wymogi dotyczące układów okresowej regeneracji stanowiących części zamienne
- 5.6.1. Wymogi dotyczące emisji
- 5.6.1.1. Pojazd(-y) określony(-e) w pkt 3.3.1 niniejszego regulaminu, wyposażony(-e) w układ okresowej regeneracji stanowiący część zamienną typu, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o homologację, poddaje się badaniom opisanym w pkt 3 załącznika 13 do regulaminu nr 83 w celu porównania jego (ich) osiągnięć z osiągnięciami takiego samego pojazdu wyposażonego w oryginalny układ okresowej regeneracji.
- 5.6.2. Wyznaczenie podstawy do porównania
- 5.6.2.1. Pojazd musi być wyposażony w nowy oryginalny układ okresowej regeneracji. Działanie tego układu w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń ustala się zgodnie z procedurą badania opisaną w pkt 3 załącznika 13 do regulaminu nr 83.

⁽¹⁾ W zależności od tego, która z nich obowiązywała w chwili homologacji pojazdu.

5.6.2.2. Na żądanie składającego wniosek o homologację komponentu stanowiącego część zamienną, organ udzielający homologacji typu udostępnia, na zasadzie niedyskryminacji i dla każdego badanego pojazdu, informacje określone w pkt 3.2.12.2.1.11.1 i 3.2.12.2.6.4.1 dokumentu informacyjnego zawartego w załączniku 1 do regulaminu nr 83.

5.6.3. Badanie gazów spalinowych w układzie okresowej regeneracji stanowiącym część zamienną

5.6.3.1. Oryginalny układ okresowej regeneracji badanego(-ych) pojazdu(-ów) zastępuje się układem okresowej regeneracji stanowiącym część zamienną. Działanie tego układu w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń ustala się zgodnie z procedurą badania opisaną w pkt 3 załącznika 13 do regulaminu nr 83.

5.6.3.2. W celu ustalenia współczynnika D układu okresowej regeneracji stanowiącego część zamienną można zastosować dowolną z metod badania silnika na stanowisku badawczym, o których mowa w pkt 3 załącznika 13 do regulaminu nr 83.

5.6.4. Inne wymogi

Do układów okresowej regeneracji stanowiących części zamienne stosuje się wymogi pkt 5.2.3, 5.3, 5.4 i 5.5 niniejszego regulaminu. W tych punktach słowo „katalizator” należy rozumieć jako „układ okresowej regeneracji”.

6. ZMIANA TYPU URZĄDZENIA KONTROLUJĄCEGO EMISJĘ ZANIECZYSZCZEŃ STANOWIĄCEGO CZĘŚĆ ZAMIENNĄ ORAZ ROZSZERZENIE HOMOLOGACJI

O każdej zmianie typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną należy powiadomić organ udzielający homologacji, który udzielił homologacji typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną.

Organ ten może:

a) uznać za mało prawdopodobne, aby dokonane zmiany miały istotne negatywne skutki i uznać, że dane urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną nadal spełnia odpowiednie wymogi; albo

b) zażądać od służby technicznej upoważnionej do przeprowadzania badań kolejnego sprawozdania z niektórych lub wszystkich badań opisanych w pkt 5 niniejszego regulaminu.

Strony Porozumienia stosujące niniejszy regulamin zostają powiadomione o potwierdzeniu lub odmowie udzielenia homologacji, z wyszczególnieniem zmian, zgodnie z procedurą określoną w pkt 4.3 powyżej.

Właściwy organ udzielający rozszerzenia homologacji nadaje numer seryjny każdemu formularzowi zawiadomienia przygotowanemu w związku z takim rozszerzeniem.

7. ZGODNOŚĆ PRODUKCJI

Procedury zgodności produkcji muszą być zgodne z procedurami określonymi w aneksie 2 do Porozumienia (E/EKG/324-E/EKG/TRANS/505/Rev.2) i poniższymi wymogami.

7.1. Urządzenia kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące części zamienne homologowane na podstawie niniejszego regulaminu muszą być produkowane w sposób zapewniający ich zgodność z typem homologowanym pod względem charakterystyk określonych w pkt 2.3 niniejszego regulaminu. Muszą one spełniać wymogi określone w pkt 5 oraz, w stosownych przypadkach, wymogi badań określonych w niniejszym regulaminie.

7.2. Organ udzielający homologacji może przeprowadzić dowolną kontrolę lub badanie określone w niniejszym regulaminie. W szczególności mogą być przeprowadzane badania opisane w pkt 5.2 niniejszego regulaminu (wymogi dotyczące emisji). W takim przypadku posiadacz homologacji może zwrócić się o zastosowanie – na potrzeby porównania – urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, użytego podczas badań homologacyjnych (lub innego egzemplarza, którego zgodność z homologowanym typem została dowiedziona), zamiast oryginalnego urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń. Wartości emisji zmierzone przy użyciu badanego egzemplarza nie mogą przekraczać o więcej niż 15 % średnich wartości zmierzonych dla egzemplarza wzorcowego.

8. SANKCJE Z TYTUŁU NIEZGODNOŚCI PRODUKCJI

8.1. Homologacja udzielona w odniesieniu do typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną zgodnie z niniejszym regulaminem może zostać cofnięta w razie niespełnienia wymogów określonych w pkt 7 powyżej.

8.2. Jeżeli Strona Porozumienia stosująca niniejszy regulamin postanowi o cofnięciu uprzednio przez siebie udzielonej homologacji, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie na formularzu zawiadomienia zgodnym ze wzorem przedstawionym w załączniku 1 do niniejszego regulaminu, pozostałe Umawiające się Strony stosujące niniejszy regulamin.

9. OSTATECZNE ZANIECHANIE PRODUKCJI

Jeżeli posiadacz homologacji ostatecznie zaniecha produkcji typu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, homologowanego zgodnie z niniejszym regulaminem, informuje o tym organ, który udzielił homologacji. Po otrzymaniu stosownego zawiadomienia organ ten powiadamia o tym pozostałe Strony Porozumienia stosujące niniejszy regulamin na formularzu zgodnym ze wzorem zamieszczonym w załączniku 1 do niniejszego regulaminu.

10. NAZWY I ADRESY SŁUŻB TECHNICZNYCH UPOWAŻNIONYCH DO PRZEPROWADZANIA BADAŃ HOMOLOGACYJNYCH ORAZ NAZWY I ADRESY ORGANÓW UDZIELAJĄCYCH HOMOLOGACJI TYPU

Umawiające się Strony Porozumienia stosujące niniejszy regulamin przekazują sekretariatowi Organizacji Narodów Zjednoczonych nazwy i adresy służb technicznych upoważnionych do przeprowadzania badań homologacyjnych oraz organów udzielających homologacji typu, którym należy przesłać wydane w innych państwach formularze poświadczające udzielenie, rozszerzenie, odmowę udzielenia lub cofnięcie homologacji.

11. DOKUMENTACJA

11.1. Każde nowe urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną oznacza się w sposób trwały nazwą lub znakiem towarowym producenta i dołącza się do niego następujące informacje:

11.1.1. Pojazdy (w tym rok produkcji), dla których homologowano urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną, w tym – w stosownych przypadkach – oznakowanie pozwalające określić, czy urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną nadaje się do montowania w pojeździe wyposażonym w system diagnostyki pokładowej (OBD).

11.1.2. Instrukcje instalacji, jeżeli są niezbędne.

11.2. Informacje przedstawia się:

a) w formie ulotki dołączonej do urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną; lub

b) na opakowaniu, w którym sprzedawane jest urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną; lub

c) w inny stosowny sposób.

W każdym przypadku informacje te muszą być dostępne w katalogu produktów rozprowadzanych do punktów sprzedaży przez producenta urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne.

DODATEK

Dokument informacyjny nr ... dotyczący homologacji typu urządzeń kontrolujących emisję zanieczyszczeń stanowiących części zamienne

Wszystkie rysunki muszą być w formacie A4 lub złożone do formatu A4, w odpowiedniej skali i o dostatecznym stopniu szczegółowości. Ewentualne dołączone fotografie musi cechować wystarczający stopień szczegółowości.

Jeżeli układ, komponenty lub oddzielne zespoły techniczne posiadają elektroniczne układy sterujące, należy dostarczyć informacje o ich działaniu.

1. DANE OGÓLNE

1.1. Marka (nazwa handlowa producenta):

1.2. Typ:

1.2.1. Oznaczenie(-a) handlowe, jeżeli istnieje(-ą):

1.5. Nazwa i adres producenta:

1.7. W przypadku komponentów i oddzielnych zespołów technicznych, miejsce i sposób zamocowania znaku homologacji EKG:

1.8. Adres(-y) zakładu(-ów) montażowego(-ych):

2. OPIS URZĄDZENIA

2.1. Marka i typ urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną:

2.2. Rysunki urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, ze wskazaniem w szczególności wszystkich właściwości, o których mowa w pkt 2.3–2.3.2 niniejszego dodatku:

2.3. Opis typu lub typów pojazdu, w których stosowane ma być urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną:

2.3.1. Numer(-y) lub symbol(-e) charakteryzujące typ(-y) silnika i pojazdu:

2.3.2. Czy urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną ma być zgodne z wymogami systemu OBD: Tak/Nie (niepotrzebne skreślić).

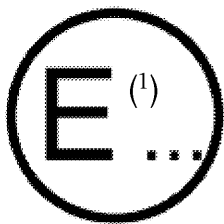
Opis i rysunki pokazujące położenie urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną względem kolektorów wydechowych silnika:

ZAŁĄCZNIK 1

ZAWIADOMIENIE

(Maksymalny format: A4 (210 × 297 mm))

wydane przez: Nazwa organu administracji

.....

.....

.....

dotyczące ⁽²⁾:   udzielenia homologacji
                           rozszerzenia homologacji
                           odmowy udzielenia homologacji
                           cofnięcia homologacji
                           ostatecznego zaniechania produkcji

urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną zgodnie z regulaminem nr 103

Homologacja nr ..... Rozszerzenie nr .....

Powód rozszerzenia:

1. Nazwa i adres występującego o homologację: .....
2. Nazwa i adres producenta: .....
3. Nazwa handlowa lub znak towarowy producenta: .....
4. Typ i oznaczenie handlowe urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną: .....
5. Sposób identyfikacji typu, jeśli jest oznaczony: .....
- 5.1. Umieszczenie takiego oznakowania: .....
6. Typ(-y) pojazdu, dla którego(-ych) typ urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń kwalifikuje się jako urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną: .....
7. Typ(-y) pojazdu(-ów), w których było badane urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną: .....
- 7.1. Czy wykazano, że urządzenie kontrolujące emisję zanieczyszczeń stanowiące część zamienną jest zgodne z wymogami systemu OBD: Tak/Nie ⁽²⁾
8. Usytuowanie i metoda umieszczania znaku homologacji: .....
9. Przedstawiono do homologacji w dniu: .....
10. Służba techniczna wykonująca badania homologacyjne: .....
- 10.1. Data sprawozdania z badań: .....
- 10.2. Numer sprawozdania z badań: .....
11. Homologacja została udzielona/rozszerzona/odmówiono udzielenia homologacji/homologację cofnięto ⁽²⁾ .....
12. Miejscowość: .....
13. Data: .....

14. Podpis: .....
15. Do niniejszego zawiadomienia załącza się wykaz dostępnych na żądanie dokumentów składających się na akta homologacyjne, przekazanych organom administracji, które udzieliły homologacji.

⁽¹⁾ Numer wyróżniający państwo, które udzieliło homologacji/rozszerzyło homologację/odmówiło udzielenia homologacji/cofnęło homologację (zob. postanowienia dotyczące homologacji w niniejszym regulaminie).

⁽²⁾ Niepotrzebne skreślić.

_____

ZAŁĄCZNIK 2

PRZYKŁADY ROZMIESZCZENIA ZNAKÓW HOMOLOGACJI

MODEL A

(zob. pkt 4.6 niniejszego regulaminu)

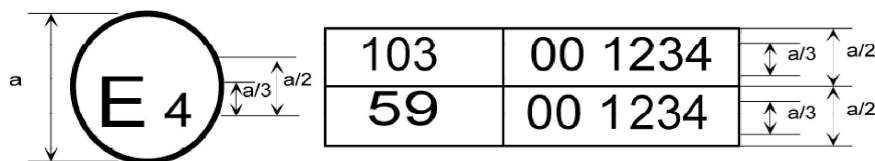

a = 8 mm min

Powyższy znak homologacji, zamocowany do komponentu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, oznacza, że dany typ został homologowany w Niderlandach (E 4) zgodnie z regulaminem nr 103 pod numerem homologacji 001234. Dwie pierwsze cyfry numeru homologacji wskazują, że homologacji udzielono zgodnie z wymogami regulaminu nr 103 w jego pierwotnej wersji.

MODEL B

(zob. pkt 4.7 niniejszego regulaminu)

a = 8 mm min

Powyższy znak homologacji, zamocowany do komponentu urządzenia kontrolującego emisję zanieczyszczeń stanowiącego część zamienną, oznacza, że dany typ został homologowany w Niderlandach (E 4) zgodnie z regulaminami nr 103 i 59 ⁽¹⁾.

Dwie pierwsze cyfry numerów homologacji wskazują, że w dniu udzielenia tych homologacji regulaminy nr 103 i 59 obowiązywały w ich pierwotnej wersji.

⁽¹⁾ Drugi numer podano jedynie jako przykład.